کد خبر: ۳۹۶۵۳۰
سه شنبه ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۱ ۹:۳۵

پایان دلار جهانگیری!

۳دهک اول نفری۴۰۰ و سایر دهک‌ها نفری۳۰۰ هزار تومان یارانه می‌گیرند.

به گزارش سایت خبری پرسون، به‌منظور عدالت در توزیع سرمایه‌های کشور و جلوگیری از هدر رفت منابع و همچنین اصلاح شیوه اختصاص ارز ترجیحی به کالاهای اساسی، دولت سیزدهم بر اساس اختیار و الزامی که قانون بودجه ۱۴۰۱ معین کرده، طرح مردمی سازی و توزیع عادلانه یارانه‌ها را در دستور کار قرار داده است. موضوعی که نقطه پایانی برای دلار جهانگیری خواهد بود.

در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ به دولت اجازه داده شد، تا معادل سقف ردیف (۱۸) جدول مصارف تبصره (۱۴) این قانون را از طریق تامین منابع مابه‌التفاوت ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی، دارو و تجهیزات مصرفی پزشکی اختصاص دهد و چنانچه دولت قصد دارد کالایی را از سبد ارز ترجیحی حذف نماید، باید قبلا ترتیبات قانونی جبران زیان رفاه مصرف‌کننده برای کالاهای اساسی را از طریق کالابرگ الکترونیکی و در امور پزشکی از طریق بیمه‌ها یا از طرق جایگزین مطمئن به انجام رسانده باشد، به‌طوری که افراد بتوانند این کالاها و خدمات را به نرخ پایان شهریور ۱۴۰۰ و در سقف سهمیه تعیین‌شده تهیه کنند.

حضرت‌آیت‌الله خامنه‌ای همچنین با اشاره به برنامه‌های مهم دولت در زمینه مسائل اقتصادی تاکید کردند: «همه قوا، دستگاه‌ها و مردم به دولت کمک کنند.»

رئیس‌جمهوری هم که سه روز پیش در حاشیه جلسه شورای هماهنگی اقتصادی سران قوا وعده داده بود که به‌زودی درباره مردمی‌سازی نظام پرداخت یارانه‌ها و اصلاح نحوه پرداخت یارانه کالاهای اساسی با مردم سخن می‌گوید، امشب برای پنجمین بار از طریق گفت‌وگوی زنده تلویزیونی بعد از خبر ۲۱ شبکه اول سیما در این‌باره با مردم سخن گفت.

رئیسی گفت: «ما باید قانون را اجرا کنیم؛ نمی‌خواهیم به قشر ضعیف جامعه فشاری وارد شود. ما قبلا یارانه را به واردکنندگان می‌دادیم که این مسئله باعث رانت و فساد می‌شد حالا ما می‌خواهیم این یارانه را به مردم بدهیم و عملا حذف ارز ترجیهی نداریم.» به گفته رئیس‌جمهوری به ۳دهک اول نفری ۴۰۰هزار تومان؛ دهک‌های ۴ به بعد ۳۰۰ هزار تومان یارانه پرداخت می‌شود.

وی همچنین با اشاره به اینکه قیمت نان، دارو و بنزین به هیچ عنوان گران نمی‌شود تاکید کرد:«نان سنتی به دست همه ی مردم خواهد رسید؛ دارو هم از طریق بیمه ها خواهد بود، یعنی یارانه به بیمه ها پرداخت می شود.» به گفته رئیسی،میزان یارانه در نظر گرفته شده به مدت ۲ماه پرداخت می‌شود و پس از آن کالا برگ در اختیار مردم قرار می‌گیرد.

همچنین امروز معاون اول رئیس‌جمهوری در تشریح ضرورت‌های اجرای طرح ملی اصلاح نظام پرداخت یارانه کالاهای اساسی برای استانداران و جمعی از مدیران ارشد اجرایی کشور تاکید کرد: «مردمی‌سازی و توزیع عادلانه یارانه‌ها یک الزام قانونی، عقلی و اقتصادی است و دولت می‌خواهد یارانه تک‌تک افراد به دست خودشان برسد.»

او افزود: «سال گذشته ۱۵.۶ میلیارد دلار ارز ترجیحی یعنی معادل ۳۱۲ هزار میلیاردتومان یارانه از سوی دولت پرداخت شد اما طبقات پردرآمد و ثروتمند جامعه به‌دلیل مصرف بیشتر، استفاده بیشتری از این یارانه‌ها داشته‌اند و بخش اندکی از این یارانه به‌دست دهک‌های پایین و طبقات ضعیف جامعه رسیده است. قرار نیست با اجرای طرح اصلاح نظام پرداخت یارانه‌ها، از جیب ثروتمندان پولی برداشته و به طبقات ضعیف‌تر پرداخت شود، بلکه قرار است با اجرای این طرح یارانه و پولی که متعلق به تک‌تک آحاد جامعه است، به خودشان پرداخت شود. باید تلاش کنیم اجرای این طرح با کمترین تبعات و کمترین آسیب‌ها برای مردم انجام شود و هرچقدر که اقتدار و هماهنگی ما در اجرای این طرح بیشتر باشد، فشار کمتری بر مردم وارد خواهد شد.»

محسن رضایی، معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری نیز اظهار داشت: «دلار ۴۲۰۰ تومانی که به‌صورت ارزان به تجار داده می‌شد، الان همان پول به‌صورت کالابرگ در اختیار مردم قرار می‌گیرد. در دو ماه اول ارزش کالابرگ به‌صورت نقدواعتبار به حساب مردم واریز می‌شود تا از این پول استفاده کنند، تا فشار ناشی از گرانی‌ها کاهش یابد، اما پس از دوماه با توجه به قانون مجلس طرح به‌صورت کالابرگ ادامه می‌یابد.»

در همین راستا روزگذشته وزیر اقتصاد و امور دارایی اصلاح سیاست‌های حمایتی مخصوصا در کالای استراتژیکی مثل نان را جزو اولویت‌های طرح عادلانه کردن یارانه‌ها دانست و گفت که درباره سایر کالاها نیز ارایه کالابرگ در دستور کار قرار می‌گیرد. پس از تکلیف قانون لایحه بودجه ۱۴۰۱ در قبال محدود شدن ارز کالاهای اساسی، لازم بود سیاست‌های حمایتی مشخصی اتخاذ شود.

او با ابراز امیدواری نسبت به طرح جدید پرداخت یارانه‌ها، در خصوص جزئیات این طرح توضیح داد: «اصلاح سیاست‌های حمایتی مخصوصا در کالای استراتژیکی مثل نان جزو اولویت‌های طرح است و در مورد سایر کالاها هم بر اساس مصوبه مجلس ارایه کالابرگ در دستور کار قرار می‌گیرد.»

وزیر جهاد کشاورزی نیز با بیان اینکه ارز ترجیحی با عدالت توزیع نشد و اقتصاد ایران را دچار بیماری مزمن کرد، گفت: «مردم نگران اصلاح یارانه‌ها نباشند، یارانه جبرانی نان دوماه قبل از اصلاح یارانه‌ها به حساب آنها واریز می‌شود.»

به این ترتیب طرح اصلاح نظام پرداخت یارانه‌ها، طرحی مبتنی بر منافع ملی و مورد وفاق تمام ارکان نظام است و بایستی مدیران دستگاه‌های دولتی و عمومی برای اجرای دقیق و کامل طرح و توجه لازم به مکانیزم‌های حمایتی پیش‌بینی شده برای مراقبت از معیشت مردم اهتمام ورزند. در این میان نقد منصفانه، صداقت در بیان کاستی‌ها و مشکلات احتمالی، نظارت فعالانه بر مراحل اجرای طرح و پیگیری افزایش نظارت‌ها برای کنترل گرانی‌های غیرمنطقی و بدون مبنا می‌تواند در همراهی با دولت موثر باشد.

ضرورت بهبود وضعیت قشر آسیب‌پذیر

دکتر پویا جبل‌عاملی در مورد حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی گفت: «حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی باید انجام می‌شد به این دلیل که در چندسال گذشته درآمدهای ناشی از فروش نفت به میزان کافی نبود که تامین ارز ۴۲۰۰ تومانی بکنیم. ما می‌آمدیم از صادرکننده ارز ۲۳ و ۲۴ هزارتومانی می‌گرفتیم و به واردکننده ارز۴۲۰۰ تومانی می‌دادیم. یعنی به‌ازای هر یک دلار ما ۲۰ هزار تومان تزریق کرده‌ایم و گمانم این است که این موضوع درصد قابل‌توجهی توانسته است تورم تولید کند و اگر حذف شود، فارغ از بحث انتظارات مردم که باید دولت مدیریت کند، می‌تواند آثار مثبت فراوانی داشته باشد و اگر بطورکامل این ارز حذف شود، می‌تواند باعث کاهش تورم شود.»

او می‌افزاید: «در اصل این یارانه‌ای بوده که به جیب رانت‌خواران می‌رفته است. یعنی اگر شما بیایید و نگاه کنید قیمت کالاهایی را که در این چهارساله ارز ۴۲۰۰ تومانی گرفته‌اند، درست به اندازه شاخص کل قیمت‌ها افزایش پیدا کرده است. یعنی هیچ اثری روی قیمت‌ها برای بهبود وضعیت قشر آسیب‌پذیر نداشته است.»

جبل‌عاملی در مورد شیوه جایگزین با ارز ۴۲۰۰ تومانی می‌گوید: «به نظر من باید به شیوه نقدی این کار اتفاق بیفتد. کالابرگ هم بوروکراسی و هم پیچیدگی را بیشتر می‌کند. بایستی یارانه نقدی آن‌هم به اقشار آسیب‌پذیر یعنی پنج دهک اول داده شود و دولت این کار را برای همه انجام ندهد. ضمن اینکه دولت باید منابعی را که به دست می‌آید صرف یارانه نقدی بکند. این وسط اگر ناترازی وجود داشته باشد، دوباره فشار می‌آید روی منابع بانک مرکزی و می‌تواند باعث دادن پول بیشتر و بدست نیاوردن منابع شود که خود این عمل تورم‌زاست.»

علف هرز ۴۲۰۰ تومانی

علی سعدوندی، کارشناس اقتصادی نیز در خصوص حذف ارز ترجیحی می‌گوید: «در اینکه باید ارز۴۲۰۰ تومانی حذف می‌شد شکی نیست، چون منابع کشور را به هدر داده و بدترین سیاست در ۵۰ سال گذشته در برنامه‌های اقتصادی کشور همین اختصاص ارز ۴۲۰۰ تومانی بوده است. خیلی از افرادی که بشدت مخالف ارز ۴۲۰۰ تومانی بوده‌اند الان از موافقینش شده‌اند.»

او در این خصوص نقدی که وارد می‌کند مربوط به تشتت آرا در اجرای این طرح است.

او می‌گوید: «اینکه تشتت آرا وجود دارد خیلی برای کشور بد است. الان وزارت اقتصاد یک برنامه دارد، معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری برنامه دیگری دارد و رئیس مجلس یک برنامه دیگر. بطور مشخص رئیس مجلس طرفدار کوپن الکترونیک است و ادعا می‌کند که نظر کارشناسان نیز همین است. در حالیکه عصر کوپنیسم گذشته و ما تجربه بسیار منفی از کوپن در دهه شصت داریم. از سوی دیگر وزارت اقتصاد با استفاده از سامانه در جهت سهمیه‌بندی نان، دارد حرکت می‌کند که به نظر من هم فساد خواهد داشت و هم از کارایی لازم برخوردار نخواهد بود و شکست خواهد خورد. به نظر من بهترین راهی که هست همان پرداخت یارانه نقدی است که معاون اقتصادی رئیس‌جمهوری هم پیگیری می‌کند. آنهم به این شرط که مردم پذیرا باشند. لذا باید دید مدیریت کار در آینده چگونه خواهد بود.»

او مناسبت‌ترین انتخاب را در میان گزینه‌های موجود، نظر مردم دانسته و می‌گوید: «این موضوع باید با مردم در میان گذاشته شود. این سه روش باید به رأی‌گیری از طریق پیامک موبایل میان ۸۵ میلیون ایرانی به اجرا درآید و در نهایت تصمیم‌گیر نهایی مردم باشند.»

سعدوندی در مورد دلایل فسادزا بودن ارز ترجیحی نیز گفت: «هر زمانی که شما تفاوت سودی که می‌برید بالا باشد، فساد قطعا شکل خواهد گرفت. الان قضیه این است افرادی که دسترسی به ارز ۴۲۰۰ تومانی دارند در نهایت فاصله ارز ۴۲۰۰ تومانی تا ۲۸ هزارتومان برایشان خیلی بالاست. مسأله اینجاست که کسی به اندازه چند هزار دلار که ارز ترجیحی نمی‌گیرد، افرادی که واردکننده و شریک دولت هستند، مبالغ ده‌ها میلیون و صدها میلیون دلاری دریافت می‌کنند و این تفاوت بسیاربسیار بالاست و انگیزه و قدرت کافی برای فساد بوجود می‌آورد و انگیزه‌ای می‌شود برای خرید و جابه‌جایی افراد. مثل این می‌ماند که شما زمینی دارید که آب و باران خوب دارد، شما می‌گویید چرای توی این زمین، علف هرز رشد می‌کند، خب همه چیز مهیاست برای رویش. ما یک محلی را برای فساد بوجود آوردیم. در دنیا همه به‌دنبال تقویت اقتصاد و شرکت‌های دانش‌بنیان هستند، ما می‌آییم اینجا و فساد را تقویت می‌کنیم.»

این کارشناس اقتصادی می‌افزاید: «همین منابع اگر به زیرساخت‌ها تخصیص پیدا می‌کرد، شما ببینید وضعیت کشور در چندسال گذشته تغییر پیدا می‌کرد. ما فقط در چهار سال گذشته ۷۰ میلیارد دلار پول به ارز ۴۲۰۰ تومانی داده‌ایم و اگر این ۷۰ میلیارد دلار را صرف توسعه راه‌آهن کرده بودیم الان جزو پیشرفته‌ترین کشورهای دنیا در ردیف ژاپن و آلمان بودیم.»

او در مورد شیوه اصلاح این ساختار گفت: «اولین شرط این است که محل‌های رانت را باید از بین برد. شرایط فساد را باید از بین برد. وقتی فساد در

جامعه است، تورم هم به‌دنبالش می‌آید. ضعف عملکرد هم به‌دنبالش می‌آید. کارایی هم سخت می‌شود و کشور مشکل‌دار می‌شود. باید با فساد مقابله شود. باید با تورم مقابله شود. یکی از دلایل تورم، فساد است. یکی بودجه است. یکی فساد و سوءمدیریت در نظام بانکی است. یکی نبود سیاستگذاری صحیح در زمینه پولی است که باید تمام اینها اصلاح شود.»

اصلاح نظام پرداخت یارانه ها به نفع فقراست

دکتر علی سرزعیم، تحلیلگر مسائل مالی و اقتصادی نیز در خصوص حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی گفت: «اصل کار، کار درستی است اما با شرایطی که کشور ما دارد توصیه می‌شود منابع ابتدا تامین شده و سپس طرح آغاز می‌شد.»

او می‌گوید: «این کار خیلی زودتر باید انجام می‌شد. اول بازسازی را انجام می‌دادند و سپس این ارز را حذف می‌کردند که پیامد اجتماعی آن کمتر باشد. اصل این کار به نفع فقراست. ولی وقتی اول گران می‌کنیم بعد می‌خواهیم بازسازی را انجام دهیم، فقرا نگران می‌شوند. لذا برای اعتمادسازی هرچه سریع‌تر باید دولت پولی را که به‌عنوان یارانه در نظر گرفته است، بپردازد.»

این کارشناس اقتصادی می‌گوید: «هرزمان که اقتصاد دونرخی بشود، هرچقدر هم که زیرساخت بوجود بیاید، انگیزه دور زدن سیستم وجود دارد. اگر می‌خواهید حمایت کنید، اقشار ضعیف جامعه شناخته شده‌اند یا برعکس اقشار قوی در جامعه مشخص هستند، می‌توان با پرداخت یارانه به اقشار ضعیف کمک کرد. این چه کاری است به مرغی که الان مصرفش برای طبقات متوسط روبه‌بالاست، سوبسید بدهی.»

او در مورد نحوه تغییر ارز ترجیحی می‌گوید: «اصولا یارانه نقدی بهتر از سایر پیشنهادات است. چون خانواده‌ها بهتر می‌توانند تصمیم‌گیری کنند تا با پولش چه کنند. یک احتیاطی وجود دارد که پول صرف موادمخدر و… شود برای همین برخی کالابرگ را توصیه می‌کنند.»

منبع: روزنامه شهروند